HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ומאי שנא מדרבי אמי התם איכא למימר טעי בדר' ירמיה הכא כיון דקא מפסיד כוליה אגריה ואתא ואמר אימור קושטא קאמר: **מתני'** א העיד רבי יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ב ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שאוכלת בתרומה ג ואם מתה בעלה יורשה ד ועל המריש הגזול שבנאו בבירה ה ועל חטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח: **גמ'** ו אמר רבא מעדותו של רבי יוחנן בן גודגדא ז אמר לעדים ח ראו גט זה שאני נותן לה וחזר ואמר להם כנסי שטר חוב זה הרי זו מגורשת מי לא אמר ר' יוחנן בן גודגדא לא בעינן דעתה ט ה"נ לא בעינן דעתה פשיטא מהו דתימא כיון דאמר כנסי שטר חוב זה בטולי בטליה קמ"ל אם איתא דבטליה לעדים הוה אמר להו והאי דקאמר הבי משום כיסופא: ועל קטנה בת ישראל י ואילו כ חרשת לא אכלה מ"ט גזירה שמא יאביל חרש בחרשת וליכול ל קטן אוכל נבלות הוא גזרה שמא יאביל חרש בפיקחת ולאכול בתרומה דרבנן ם גזירה שמא אתי לאכולי בתרומה דאורייתא: ועל המריש הגזול שבנאו: תנו רבנן גזל מריש ובנאו בבירה ב"ש אומרים מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר מריש לבעליו וב"ה אומרים אין לו אלא דמי מריש בלבד משום תקנת השבין: ועל חטאת הגזולה בו': אמר עולא דבר תורה בין נודעה ובין לא נודעה אינה מכפרת מ"ט נ יאוש כדי לא נודעה מכפרת שלא יהו כהנים עצבין אמרי ליה רבנן לעולא והאנן מפני תיקון המזבח תנן אמר להם כיון דכהנים עצבין נמצא מזבח בטל ורב יהודה אמר דבר תורה בין נודעה בין לא נודעה מכפרת מאי טעמא יאוש כדי קני ומה

ועל קטנה בת ישראל בו'. בתרומה דרבנן מיירי למ"ד אין כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה כלתלמידין בריש התשה רבה (יבמות 5.) דמפרש ותוכלת בגינו תרומה בתרומה דרבנן ות"ת ולוקמה הפילו בתרומה דלוייתא דקטן מוכל ונגלות הוא א וי"ל דקטן מוכל נגלות בעיא היא כפרק מרס (שם קיד.) ולא מיפשיטא לי ב"ד מלווין להפריטו או לאו ב ועוד דתוכלת בגינו ממעט לתפי' מתכילה בידים ועוד ג ממעט לתפי' לכי גדלה תוכלת מכח זה מע"ס שעדיין לא נעל והכא לא נזרינן תרומה דרבנן אטו לתוריית את כלצרינן בקמוך בגמרא לתוריית את קטנה היא ד (יבמות צ:) ממקום שבא מכח בעלה יורשה ה ועל המריש הגזול שבנאו בבירה ו ועל חטאת הגזולה לרבים שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח ז אמר רבא מעדותו של רבי יוחנן בן גודגדא ח אמר לעדים ראו גט זה שאני נותן לה וחזר ואמר להם כנסי שטר חוב זה הרי זו מגורשת מי לא אמר ר' יוחנן בן גודגדא לא בעינן דעתה ט ה"נ לא בעינן דעתה פשיטא מהו דתימא כיון דאמר כנסי שטר חוב זה בטולי בטליה קמ"ל אם איתא דבטליה לעדים הוה אמר להו והאי דקאמר הכי משום כיסופא: ועל קטנה בת ישראל י ואילו כ חרשת לא אכלה מ"ט גזירה שמא יאביל חרש בחרשת וליכול ל קטן אוכל נבלות הוא גזרה שמא יאביל חרש בפיקחת ולאכול בתרומה דרבנן ם גזירה שמא אתי לאכולי בתרומה דאורייתא: ועל המריש הגזול שבנאו: תנו רבנן גזל מריש ובנאו בבירה ב"ש אומרים מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר מריש לבעליו וב"ה אומרים אין לו אלא דמי מריש בלבד משום תקנת השבין: ועל חטאת הגזולה בו': אמר עולא דבר תורה בין נודעה ובין לא נודעה אינה מכפרת מ"ט ס יאוש כדי לא נודעה מכפרת שלא יהו כהנים עצבין אמרי ליה רבנן לעולא והאנן מפני תיקון המזבח תנן אמר להם כיון דכהנים עצבין נמצא מזבח בטל ורב יהודה אמר דבר תורה בין נודעה בין לא נודעה מכפרת מאי טעמא יאוש כדי קני ומה

מתני' א העיד ר' יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שאוכלת בתרומה ואם מתה בעלה יורשה ועל המריש הגזול שבנאו בבירה ועל חטאת הגזולה לרבים שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח: **גמ'** אמר רבא מעדותו של רבי יוחנן בן גודגדא אמר לעדים ראו גט זה שאני נותן לה וחזר ואמר להם כנסי שטר חוב זה הרי זו מגורשת מי לא אמר ר' יוחנן בן גודגדא לא בעינן דעתה ה"נ לא בעינן דעתה פשיטא מהו דתימא כיון דאמר כנסי שטר חוב זה בטולי בטליה קמ"ל אם איתא דבטליה לעדים הוה אמר להו והאי דקאמר הכי משום כיסופא: ועל קטנה בת ישראל ואילו חרשת לא אכלה מ"ט גזירה שמא יאביל חרש בחרשת וליכול קטן אוכל נבלות הוא גזרה שמא יאביל חרש בפיקחת ולאכול בתרומה דרבנן גזירה שמא אתי לאכולי בתרומה דאורייתא: ועל המריש הגזול שבנאו: תנו רבנן גזל מריש ובנאו בבירה ב"ש אומרים מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר מריש לבעליו וב"ה אומרים אין לו אלא דמי מריש בלבד משום תקנת השבין: ועל חטאת הגזולה בו': אמר עולא דבר תורה בין נודעה ובין לא נודעה אינה מכפרת מ"ט יאוש כדי לא נודעה מכפרת שלא יהו כהנים עצבין אמרי ליה רבנן לעולא והאנן מפני תיקון המזבח תנן אמר להם כיון דכהנים עצבין נמצא מזבח בטל ורב יהודה אמר דבר תורה בין נודעה בין לא נודעה מכפרת מאי טעמא יאוש כדי קני ומה

מסורת הש"ס

א) יבמות קיב: [עדיות פ"ו מ"ט ופס"ח] רבי נחוניא בן גודגדא], ב) ב"ק קו: לה. [עדיות שם], ג) יבמות קיג: [ועי' תוס' ד"ק נה. ד"ה אמר ר"ן], ד) [ע' תוס'] לקמן עמ. ד"ה מתו], ה) יבמות קיג., ו) שבת קכח. יבמות קיב. נדה מו:, ז) ב"ל ריש נקיט. רש"ל, ח) פי' עיקבא ושיטו דוזקנך.

מוסף רש"י

הובא בעמוד קודם

מוסף תוספות

א. ואין ב"ד מצווין להפרישו. רשב"ם.
ב. וכדי להעמיד משנתנו כב"ש וכו' וכשתמצא לומר אין מצווין להפרישו אף בתרומה דאורייתא קא אכלה. רשב"ם.
ג. דאוכלת בגינו. תוס' יבמות 5. ד"ה ואוכלת. ד. שנאמר (מלאכי א, יג) והבאתם גזול את הפסח ואת החולה, מה פסח דלית ליה תקנה אף גזול לית ליה תקנה. רשב"ם
נה: ד"ה ולא אמרת.
ה. כלומר דר"ש ורבנן פליגי בעבודות של גנב ושל גזלן אי מחשבה מטמאתן. רשב"ם נה: ד"ה ולא אמרת.
ו. דשמעינן דמיאש. ר"י שם. ז. אלמא דאית ליה דיאוש קני. רמנו קרקפא. ח. משלם תשלומי כפל ואין משלם עגרש כרת ואי אמרת ביאוש לא קני כרת מאי עבידתיה. תוס' ב"ק סו. ד"ה אמר עולא.
ט. אלמא אף להדיוט לא קני יאוש דהא קנוחיה וולדותיה להדיוט נינהו. רשב"ם נה: ד"ה ולא אמרת. כשם שאמרו". י. גופא דבריית [דלקמן]. תוס' ב"ק שם. יא. ואדרבה תימה דלא פריך מינה לרב יהודה דפליג אעולא וסבר דיאוש כדי הוי יאוש. תוס' ב"ק שם. יב. ולעולם לפני יאוש. רש"י ב"ק שם.
יג. ואפי' להדיוט. והיינו דכי לא הקדיש משלם תשלומי דיר"ה. רשב"ם נה: ד"ה ולא אמרת.
יד. דמשמע לכאורה דעולא אית ליה דיאוש כדי קני. רמנו קרקפא.
טו. ודחי לי' התם דמצי סבר בעלמא דשינוי קונה והכא משום מצוה הבאה בעבירה. תוס' ב"ק שם. ד"ה אמר עולא. טז. [דהוי] שינוי מעשה קודם שבא לידו חיוב חלה, התם. תוס' סוטה שם. יז. לרב יהודה. תוס' ב"ק שם. יח. דפליג [הכא] אעולא וסבר דיאוש כדי הוי יאוש. תוס' ב"ק שם. ד"ה אמר עולא.
יט. וטעמא דרב יהודה דאמר בין נודעה בין לא נודעה מכפרת משום. תוס' ב"ק שם. ד"ה אמר עולא.
כ. ולא גרסינן [הכא] מ"ט קסבר יאוש כדי קנה. תוס' ב"ק שם. ד"ה אמר עולא ועש"ם כדמייתי שם.

פסקי רי"ד

מדר' אמי התם איכא למימר טעי דסבר אינו מפסיד כ"א שכר אזכרות אבל הכא כיון דקא מפסיד כוליה אגריה אימא קושטא קאמר. ואי ק' ואמאי בטהרות שעשיתי עמך ביום פלוני וכן בוכחים וכן בס"ת דר' אמי ור' אבהו כשיצא מידו אינו נאמן והא ק"ל דעד א' נאמן באיסורין בין להתיר בין לאסור שהרי האמינה תורה לכל אדם על טבלו לומר מתוקן הוא וכן אשה לבעלה כדאמרינן בפ' המדיר (כתובות עב.) מנין לנדה שסופרת לעצמה שנא' וספרה לה לעצמה וכדאמרי' גבי בדיקת סכין בהלכה קמייתא דחולין (דף י:) דע"א נאמן באיסורין וכמו שהוא נאמן לאסור את המותר הכא נמי דמהימן אלא דה"מ התניא אינו נאמן מפני שהיה הוא פועל בדבר ושמירת הטהרות היתה מוטל עליו ומפני זה נתן לו שכרם שעישה בטהרה וכשאומר לו כי טהרות שעשיתי עמך נטמאו נראה כי הוא משים עצמו רשע שלא עשה פעולתו שהיתה מוטלת עליו לעשותה באמונה ומשום הכי אמר אביי כל זמן שיש בידו לטמאות נאמן ולאח"כ אינו נאמן דדמי קצת לאין אדם משים עצמו רשע ורבא פליג עליה ואמר שבכל אדם אחר שאין שמירת הטהרות מוטלת עליו הכי נמי דמהימן כדאמרינן בקידושין וכדאמרן לעיל כדי שיודיענו תדע דהכי הוא דהא לא מייתי ראיה אלא מכ"ג ביוה"כ

ומה קטן נאמן לומר טמא שרץ זה נגעי בגדי טהור זה ואין אומרים שמא נגע בו בשעת מיתה ונטמא ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הזאה ונטמא ואין אומרים שמא נגע בו בשעת טבילה ולא עלתה לו טבילה ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הערב שמש ולא עלתה לו הערב שמש ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקטרת אברים ופדרים ולא עלתה לו הקטרת אברים ופדרים ואין אומרים שמא נגע בו בשעת אכילת קדשים ולא עלתה לו אכילת קדשים ואין אומרים שמא נגע בו בשעת אכילת תרומה ולא עלתה לו אכילת תרומה ואין אומרים שמא נגע בו בשעת אכילת מעשר ולא עלתה לו אכילת מעשר ואין אומרים שמא נגע בו בשעת אכילת פסח ולא עלתה לו אכילת פסח ואין אומרים שמא נגע בו בשעת אכילת חגיגה ולא עלתה לו אכילת חגיגה ואין אומרים שמא נגע בו בשעת אכילת שלמים ולא עלתה לו אכילת שלמים ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת פסח ולא עלתה לו הקרבת פסח ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת חגיגה ולא עלתה לו הקרבת חגיגה ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת שלמים ולא עלתה לו הקרבת שלמים ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת עולה ולא עלתה לו הקרבת עולה ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחה ולא עלתה לו הקרבת מנחה ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת נסכים ולא עלו לו הקרבת נסכים ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת אברים ופדרים ולא עלתה לו הקרבת אברים ופדרים ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת כליל ולא עלתה לו הקרבת כליל ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת קטורת ולא עלתה לו הקרבת קטורת ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת חוטא ולא עלתה לו הקרבת מנחת חוטא ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת קנאות ולא עלתה לו הקרבת מנחת קנאות ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת סוטה ולא עלתה לו הקרבת מנחת סוטה ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת נסכים ולא עלתה לו הקרבת מנחת נסכים ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת חביתין ולא עלתה לו הקרבת מנחת חביתין ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת מאפה תנור ולא עלתה לו הקרבת מנחת מאפה תנור ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת מאפה מחבת ולא עלתה לו הקרבת מנחת מאפה מחבת ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת מאפה מרחשת ולא עלתה לו הקרבת מנחת מאפה מרחשת ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת מאפה כלי ולא עלתה לו הקרבת מנחת מאפה כלי ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת מאפה מגולגלת ולא עלתה לו הקרבת מנחת מאפה מגולגלת ואין אומרים שמא נגע בו בשעת הקרבת מנחת מאפה מרוקעת ולא עלתה לו הקרבת מנחת מאפה מרוקע